

Yerli ve milli menenjit aşısı için büyük adım

İzmir Biyotıp ve Genom Merkezi (İBG) liderliğinde, Bilkent ve Hacettepe üniversitelerinden araştırmacılar, yüksek koruyuculuğa sahip ve uygun fiyatlı menenjit aşısı için yeni nesil yöntem geliştirdi.

Selma Kasap |28.04.2024 - Güncelleme : 28.04.2024

Ankara

Türk bilim insanlarının menenjit aşısı için hayvan deneyleri üzerinde yaptıkları araştırmanın sonuçları, "International Immunology" dergisinde yayımlanarak bilim dünyasına duyurulurken, araştırmacılar, klinik aşamaya geçerek çalışmalarını insan deneyleri ile sürdürecektir.

İzmir Biyotıp ve Genom Merkezi araştırmacılarından Prof. Dr. İhsan Gürsel, AA muhabirine açıklamasında, aşı geliştirme çalışmalarının, TÜBİTAK 1004 Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı kapsamında olduğunu ve Korunma ve Tedavi Ulusal Platformu (KORTUP) konsorsiyumuyla yürütüldüğünü kaydetti.

Konsorsiyum içinde değişik üniversitelerden geniş katımlı bilim insanlarıyla ortak çalışmalar yürüterek yaklaşık 8 değişik aşı üretimini yerli ve milli şekilde üretmeyi hedeflediklerini bildiren Gürsel, "Şu anda ilk ürün adayımız, menenjit aşısı oldu." dedi.

Menenjit aşısının hem çocuklara hem de değişik risklere karşı yetişkinlere uygulandığını ve bu nedenle dünyada da aranan bir ürün olduğunu vurgulayan Gürsel, "Menenjit hala önemli bir halk sağlığı sorunu olduğundan menenjit aşıları, acil ihtiyaç haline geldi." diye konuştu.

Yaygın etkili ve uygun fiyatlı bir aşı geliştirme hedefiyle AR-GE çalışmalarına başladıklarını belirten Gürsel, şunları söyledi:

"Uzun süredir menenjit bakterisine karşı koruyuculuk sağlması için yaklaşık 20 kişilik araştırmacı ekibimizle çalışmalar yürütüyoruz. O nedenle her tür menenjit bakterisine karşı tek tip aşıyla yüksek koruyuculuk sağladık. Dolayısıyla mevcut aşılardan daha geniş bir kapsayıcılık elde ettik. Menenjit bakterisinin değişik varyantlarına karşı da koruyuculuk sağladığını ortaya koyduk. Farklı tekniklerle zenginleştirdiğimiz yeni nesil aşının güçlü bir immünolojik antikor yanıtı oluşturduğunu ve koruyucu etkinliğini hayvan deneylerimizde gösterdik. Çalışmamızın önemi bu."

Uluslararası makaleyle koruma potansiyeli ispatlandı

Prof. Dr. Gürsel, AR-GE çalışma sonuçlarına dair makalenin "International Immunology" dergisinde yayımlanıp, bilim dünyasına duyurulduğunu belirterek, şöyle devam etti:

"Makalemizde, hastalık yapıcı menenjit serotipleri olan A, B, W, X ve Y'ye karşı küresel etkili ve ekonomik bir koruma potansiyelinin sağlandığını ispatladık. Mevcut ticari menenjit aşılara kıyasla, antikör yanıtları önemli ölçüde daha yüksek çıktı. Aşının, özellikle riskli bölgelerde mevcut menenjit aşılara alternatif veya tamamlayıcı bir çözüm olarak hizmet etme potansiyeli bulunuyor."

Bundan sonraki süreçte laboratuvar ortamında toksik analizlerin yapılacağını ve daha sonra sanayiden ortaklarla iyi üretim koşullarında klinikte çalışacaklarını belirten Gürsel, "Daha sonra ürünümüz ortaya çıkacak. Bunun için önümüzde ortalama 3-4 yıllık bir süreç var." dedi.

"Diğer hastalıklara karşı aşı geliştirmek için yol gösterici olacak"

Bu çalışmanın menenjit aşısı geliştirme alanında önemli bir ilerlemeyi temsil ettiğini belirten Prof. Dr. Gürsel, şunları kaydetti:

"Araştırmanın bulguları, sadece menenjit hastalığını önlemekle kalmayıp, düşük gelirli ülkelerde sık görülen diğer bulaşıcı hastalıklara karşı maliyeti düşük aşılardan geliştirilmesine de yol gösterebilir nitelikte. Yenilikçi aşı tasarımı stratejileri ve adjuvan (koruyucu, destekleyici tedaviler) teknolojileriyle desteklenen ikili bakteriler tarafından salınan dış membran kesecikler (OMV) tabanlı aşı, küresel aşı erişimini genişletme ve uygun maliyetli olarak halka ulaştırma konusunda umut vadediyor. Çalışmayı yürüten araştırmacılar olarak dünya genelinde bulaşıcı hastalıklarla mücadele etmek için güvenli, etkili ve erişilebilir aşılardan geliştirme çabalarımız sürecektir."

Prof. Dr. Gürsel, yaptıkları çalışmanın küresel aşı erişiminin genişletilmesi ve uygun maliyetli olarak halka ulaştırılması konusunda işbirliğine açık olduklarını sözlerine ekledi.

İzmir Biyotıp ve Genom Merkezi

2014'te kurulan, 2018 yılında 6550 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'nin ilk Tematik Araştırma Merkezi olarak fiilen faaliyete geçen İzmir Biyotıp ve Genom Merkezi, Türkiye'nin bilimsel ilerlemeye olan bağlılığının bir örneği olarak gösteriliyor.

IBG, biyotıp ve genom bilimlerine adanmış öncü bir kurum olarak bilim, teknoloji ve inovasyonda bölgesel bir mükemmeliyet merkezi olma vizyonunu taşıyor.

IBG'nin misyonunun merkezinde, biyotıp ve genom bilimleri alanlarında bilimsel ilerleme ve endüstriyel inovasyonu teşvik etme taahhüdü yer alıyor.

Temel ve dönüşümsel araştırma, teknolojik araştırma ve endüstriyel AR-GE'yi kapsayan kapsamlı bir dizi araştırma programına sahip olan IBG, 30 dinamik araştırma programına ev sahipliği yapıyor.